

ЦІЛІ, РУШІЙНІ СИЛИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ.

Постановка проблеми. На початку 2010 року центральна виборча комісія України офіційно оголосила перемогу В. Януковича на президентських виборах. Важливе значення мало те, що за три роки президентства Янукович надмірно зосередив владу у своїх руках. Проте в Україні спостерігалось погіршення тенденцій за певними показниками: порушувалась демократія, права людини, свобода слова, сповільнений економічний розвиток. На жаль, найбільш кардинальні політичні та суспільні зміни в історії нашої держави відбулися у листопаді 2013 року, які отримали назву Революція гідності. 21 листопада, після того, як Янукович вирішив призупинити переговори про асоціацію ЄС, на Майдан вийшло невелика кількість студентів. Тоді ніхто навіть уявити не міг, що очікуватиме на нашу неньку-Україну протягом декількох років. І для того, щоб наша країна стала ближче до Європи, знадобиться не лише зміна влади, а й сотні людських життів. Актуалізувалась тематика історичної пам'яті про загиблих на Майдані в наукових працях, ЗМІ, мережі Інтернет. Тому дана тема є актуальною, тому що стан і перспективи становлення історичної пам'яті українців є критично важливими для подальшого розвитку нашої нації, для її демократичного європейського майбутнього.

Мета. Проаналізувати цілі, рушійні сили та результати Революції Гідності.

Для досягнення мети ми ставимо наступні **завдання**:

- розкрити цілі та завдання Революції Гідності
- вказати рушійні сили революції
- дослідити результати та підсумки революції

Виклад матеріалу. За кілька днів до саміту «Східного партнерства» ЄС у столиці Литви Вільнюсі, де мала бути підписана Угода про асоціацію України з ЄС, уряд ухвалив рішення відмовитись від її підписання. Все це відбулося після візиту Януковича до Москви. Рішення президента спричинило шок у суспільства. Крім того, відмова від Асоціації сприймалася багатьма українцями як загроза самому існуванню України, як самостійної держави.

Першопричинами Революції Гідності були: протест проти узалежнення України від Росії, бажання ліквідувати корупційну систему та відкрити можливості розвитку країни. Чимало людей усвідомлювали, що підкорення України Росії могло означати знищення українського народу.

Основними передумовами до революції були:

1. Повсюдча русифікація з приходом до влади Віктора Януковича та його команди в Україні була розгорнута масштабна програма неоголошеної русифікації. Заходи русифікації полягали у поширенні на телебаченні та радіоэфірах російської мови, на полицях магазинів з'явилися товари країни –загарбника. Така політика обурила пересічних українців, особливо нашу інтелігенцію.

2. Нищення малого бізнесу. Влада Віктора Януковича хотіла прикрити розвиток малого бізнесу в Україні та розширити великий. У зв'язку з тим, що їм було цілком вигідне це рішення. Значна частина власників великих підприємств належали сім'ї президента і відповідали інтересам політичних сил.

3. Руйнування фінансової системи Економічний курс який обрала команда Віктора Януковича призвів до деградації фінансової системи країни. Так, на кінець 2010 року ЗВР НБУ становили \$ 33.3 млрд, а на кінець 2013 -18.8 млрд. При цьому валютна складова ЗВР на лотий 2014 становила лише \$ 2.85 млрд, а залишки на рахунках державного казначейства - лише 100 тис гривень.

4. Харківські угоди Угода між Україною та Росією з питання перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України, підписана президентом України-Віктором Януковичем та президентом Росії-Дмитром Медведевим, 21 квітня 2010 року у Харкові, значно вплинула на розвиток нашої держави. За даною угодою термін перебування Чорноморського флоту Російської Федерації у Севастополі подовжено з 2017 до 2042 року з автоматичним продовженням на 5 років, якщо будь-яка сторона не висловить заперечення, та встановлена орендна плата. На знак протесту на Майдан Незалежності вийшли 1500 людей – переважно це були журналісти, громадські активісти та опозиційні політики. Згодом до них приєднались студенти вищих навчальних закладів з усієї країни. Саме ввечері 21 листопада у соціальних мережах хтось із учасників вперше використав слово «Євромайдан».

Головними вимогами, з якими виступили мітингувальників стали відставка Кабміну з посади, а також проведення позачергових виборів президента й уряду. Для реалізації цих цілей був оголошений загальнонаціональний страйк, який носить назву «Революція гідності». Перше страйк носив мирний характер, проте розгортання подій мали фатальні наслідки. Саме тоді, у перший день протесту, народилося гасло «Україна-це Європа».

Причин у Майдану було чимало, проте з кожним днем вони все з'являлись та з'являлись. Головними слід вважати: брехня влади, відмова від ЄС, тотальна корупція, придушення громадських свобод, репресії проти опозиції, свавілля міліції.

Загальна не любов і не довіра до політиків виражалася тим, що громадські активісти не охоче пускали політиків до мікрофонів та не давали їм на право голосу. Проте після трагічного побиття студентів, що сталося в ніч з 30 листопада на 1 грудня, громадські активісти зрозуміли, що без підтримки політичних партій ефективно протистояти владі не вдасться. Лише після силового розгону студентів на Майдані, протестні акції набули масового характеру і переросли в антивладні. На мітинги розпочали збиратися тисячі українців і кожного разу кількість людей на Майдані зростала.

Протягом певного часу революція переросла у відкрите протистояння з чисельними людськими втратами. За останні кілька років мітинги на Європейській площі виявився одним із найбільш масовим- понад 100 тисяч учасників. Уночі коли студенти ночували на Майдані Незалежності на них нападав загон міліції «Беркут». Молодих людей били кийками, переслідували на вулицях, добивали ногами. Було поранено майже сто осіб. Частина Євромайданівців знайшли прихисток у Михайлівському монастирі. Країна була шокована небаченою в Україні брутальністю побиття й тим, що жертвами стала переважно молодь, щира у своїх прагненнях добра для своєї країни. Вже за день, під час мітингу, протесту, кількість мітингарів у Києві сягнула, за різними даними, від кількох сот тисяч до півтора мільйона осіб. Люди вимагали відставки силових міністрів і розслідування побиття студентів. Влада мала перевагу завдяки силовим структурам і була зацікавлена, аби перевести протест у насильницьку форму, аби збити його масовість, зайняти людей та виправдати репресії. Увечері кілька десят осіб імітували напад на охорону Адміністрації Президента, а згодом розчинилися у натовпі та серед самих правоохоронців. У відповідь спеціальні силові підрозділи жорстоко побили та заарештували багатьох непричетних

митингувальників. Попри це, Майдан Незалежності став центром мирного опору. Безпосередньо у наметах мешкали люди, що з'їжджалися зі всієї країни, які вимагали покарання винних у побиттях та відновлення європейського шляху України. Після того, як стало зрозуміло, що за нападами на мирних громадян стоїть Янукович та його міністри, з'явилася вимога відставки уряду та президента. Майже всі найбільш відомі та авторитетні в країні митці, вчені, громадські діячі висловлювали зі сцени Майдану підтримку вимогам громадян. Режим виявився ізольованим від власного суспільства. Протистояння на вулиці Грушевського дійшло найбільшого напруження 22 січня, коли бойовими кулями було вбито трьох осіб – українця вірменського походження Сергія Нігояна, етнічного білоруса Михайла Жизневського та українця Романа Сеника. Злочин було здійснено у святий для українців День Соборності, одразу після заяв міністрів Януковича про законність використання проти демонстрантів бойових набоїв. Досі винятково мирному характеру українського протесту дивувався світ. Адаже протягом двох місяців мирного стояння сотні тисяч демонстрантів не допустили жодного випадку насильства чи мародерства. Ухвалення «диктаторських законів» і, особливо, убивства демонстрантів вивели конфлікт з мирного русла. Чимало прикладів нелюдського поведіння влади з майданівцями не могли зламати духу опору та злякати митингарів. У той же день у лісі під Києвом зі слідами торгун було знайдено тіло львів'янина Юрія Вербицького – активіста Майдану, якого викрали просто з лікарні, піддали катуванням та залишили безпомічного помирати на морозі.

Загинуло більше сотні чоловік: цих людей ми тепер називаємо Небесною Сотнею.

Небесна сотня – це не просто більше сотні людей, вбитих тодішнім режимом під час Революції Гідності. Це – герої, які віддали своє життя за всіх нас, за загальнолюдські цінності, за захист прав людини. Наскільки нам відомо, 780 людей загинули. В це число входить близько 300 осіб, які пропали з лікарень, їх вивезли і спалили в крематоріях. За цими людьми звертаються, шукають, але не можуть знайти... У Будинку профспілок (на 4-8 поверхах) були близько 200 поранених, які не могли самостійно пересуватися, не могли бачити, з черепно-мозковими травмами - вони заживо згоріли. За словами медика, ще близько 20 осіб в числі загиблих - співробітники міліції, «Беркуту» та інших спецпідрозділів. Репта людей - це «Небесна сотня».

Однією з основних рушійних сил Революції гідності була молодь та студентство. Вони, як ніхто прагнули кращої долі для нашої нашої України в ЄС. Студентство, яке було мотором протестних акцій, змусило змінюватися усе суспільство. Саме молодь розбудила всю країну, і саме на ній лежить найбільша відповідальність за майбутнє нашої країни. Окрім студентів вагомими рушійними силами були футбольні фанати. Саме через об'єднання проти тітушок футбольні фани Дніпропетровська та Харкова прийшли на допомогу фанам клубу «Динамо». Також в протестах брали участь представники різних національностей та різних прошарків населення України. Починаючи від найманих працівників та до представників середнього бізнесу в Україні.

Наслідки Революції Гідності:

1. Відвернення безпосередньої загрози знищення України Росією. 2. Відновлення громадянських свобод, порушених «диктаторським режимом».

3. Припинення панування клану Януковича.

4. Відновлення можливостей для реформування країни

5. Рух України до Європи

6. Зростання самоповаги, патріотизму та солідарності громадян України.

Майдан продемонстрував здатність українців до самоорганізації, взаємодопомоги, та самопожертви, виявив, що для наших співгромадян, незалежно від регіону проживання, етнічних територій та мови важливими цінностями є свобода, людська гідність, право обирати свою долю.

Висновки. Майдан постав важливою історичною подією, яка глибоко вплинула на політику не лише у Європі, але і в глобальному масштабі. Він незворотно спрямував країну на шлях до Європи, спричинив війну із сусідньою Росією, призвів до відновлення холодної війни між Росією та Заходом. Люди, які протестували проти злочинних дій режиму, походили зі всіх регіонів України: вони були дуже різними: і за релігійними вподобаннями, і за політичними переконаннями, і за соціальним статусом. Але було у них і дещо спільне: всі вони мріяли жити у незалежній, вільній Україні, у країні, де кожен має право на вільне висловлення власної думки, де всі поважають закон і права людини. Ці люди відчували себе європейцями та мріяли про європейське майбутнє своєї країни. Трагічні події на майдані Незалежності увійшли до новітньої історії України і стали символом всенародного опору беззаконним діям тодішньої влади.

Література

1. Вауліна, О. Ніч, яка вивела нас на світло: річниця Революції Гідності [Електронний ресурс] / Ольга Вауліна // Голос України. – 2014. – 29 листоп. (№ 231). – С. 1, 4.
2. Гончарук-Чолач Т.В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018. – 250 с.
3. Скибицька Ю. Євромайдан: рік по тому [Електронний ресурс] / Ю. Скибицька, М. Кукало, Т. Козуб // Наука і суспільство. - 2014. - № 11/12. - С. 2-3.
4. Лавренко, С. Пам'ятаймо! Перші Герої Небесної Сотні/ Сергій Лавренко // Голос України. – 2015. – 22 січ. (№ 10). – С. 2
5. Романюк, Т. Борімося – поборемо! : [Революція Гідності] / Тарас Романюк // Віче. – 2015. – № 3. – С. 48–49.
6. Політологія [Текст]: навч. посіб. / Т. В. Гончарук-Чолач, О. М. Рудакевич, М. Гурик [та ін.]; за ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019. – с. 320.
7. Ярош Д. Нація і революція [Текст] / Дмитро Ярош. ВІПР «Правий сектор», ВО «Тризуб» ім. Степана Бандери, Наук.-ідеол. центр ім. Дмитра Донцова. - Львів, 2015. - 185 с.
8. Гурик М. І. Шумка М. Л. Трансформація специфічних ознак патерналізму в умовах децентралізації в Україні. URL: <http://dSPACE.tneu.edu.ua/handle/316497/29229>